

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Adalet Bakanı Abdülhamit GÜL** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını rica ederim.

P. Dundar

Pero DUNDAR

Mardin Milletvekili

Cezaevlerinde yaşanan hak ihlalleri ve tecrit politikaları artarak derinleşmektedir. Özellikle hasta tutukluların durumu ağırlaşırken bu durumun düzeltilmesi ve tutukluların serbest bırakılması için yapılan başvurular olumsuz sonuçlanarak tutuklular adeta ölüme terk edilmektedir. Pandemi süreci ile birlikte ise sevk işlemlerinin gecikmesi ve karantina süreçlerinden kaynaklı hasta tutukluların tedavi koşulları daha da güçleştirilmekte ve hastalıkları ağırlaşmaktadır.

İnsan Hakları Derneği'nin (İHD) verilerine göre, 2020 yılında cezaevlerinde 27 hasta tutuklu hastalıklarından dolayı yaşamını yitirmiştir. 2021 yılının sadece ilk üç ayında ise cezaevlerinden 13 hasta tutuklunun cenazesi çıkmıştır. Son olarak ATK raporlarına rağmen 28 yıl tutuklu bulunan 70 yaşındaki hasta tutuklu Mehmet Ali Çelebi, 25 Ağustos 2021 yılında tahliye edilmiş ve 10 gün sonrasında da yaşamını yitirmiştir.

Tüm bunlarla birlikte personelleri Adalet Bakanlığı tarafından atanan ATK'ler son dönemlerde ağır kronik hastalıkları olan hasta tutuklulara "cezaevinde kalabilir" raporlarını sıklıkla vermeye başlamıştır. ATK'ler özellikle siyasi gerekçelerle cezaevinde olan hasta tutukluların tahliyesinin engellenmesine dönük kararlar veren bir mekanizma haline gelmiştir. Kamu hastaneleri "cezaevinde kalamaz" raporunu verdiği siyasi hasta tutuklulara ATK'ler tarafından aksi yönde raporlar verilerek hasta tutukluların infazlarının önüne geçilmektedir. Nitekim bugüne dek onlarca hasta tutuklu ATK'nin cezaevinde kalabilir raporlarından dolayı tahliye edilmemiş ve yaşamlarını yitirmişlerdir.

İnsan hakları savunucularının ATK'lerin işleyişine dönük yapmış oldukları açıklamalarda şu bilgilere yer verilmektedir. Aynı sağlık sorunundan muzdarip iki ayrı tutuklu için farklı ATK raporları çıkabilmektedir. Başvurucu kişinin bütüncül değerlendirmesi için gerekli olan "öykü alma, fiziksel muayene ve ruhsal değerlendirme" gibi kriterlerin ise uygulanmadığı yine verilen bilgiler arasındadır.

Nitekim 25 yıldır cezaevinde olan ve ağır hasta tutuklu listesinde yer alan, 5 kez kalp krizi geçiren, ağır kronik hastalıkları olan ve kendi bakımını karşılayamayacak yaşta ve durumda olan Mehmet Emin Özkan'a ATK tarafından cezaevinde kalabileceğine dair rapor verilmiştir.

Yine iki kez kalp krizi ve defalarca kalp spazmı geçiren, bir böbreğinde taş diğer böbreğinde kist bulunan, iki kez prostat ameliyatı olan; cilt kanseri, diş eti kanseri, hipertansiyon, hemoroit, farenjit ve sinüzit rahatsızlıkları olan ve ağır hasta tutuklu listesinde yer alan 65 yaşındaki Abdülaziz Özdemir hala tahliye edilmemektedir.

Aynı şekilde kalp, şeker, tansiyon ve kronik astım hastası Muhlise Karagüzel'e tüm bu rahatsızlıklarına rağmen ATK tarafından cezaevinde kalabilir raporu verilmiştir. Bilgilerini verdiğimiz bu tutuklular ağır hasta tutuklu listesinde yer alan 604 kişiden sadece üçüdür.

Bu bağlamda;

- 1.) 2021 yılının ilk sekiz ayında kaç hasta tutuklu yaşamını yitirmiştir?
- 2.) ATK, son 18 yılda başvuru yapan kaç siyasi hasta tutukluya cezaevinde kalabilir raporu vermiştir? Kaç tutukluya cezaevinde kalamaz raporu vermiştir?
- 3.) Cezaevlerinde Adli Tıp Kurumu tarafından 'cezaevinde kalamaz' raporu verildiği halde tahliye edilmeyen toplam kaç tutuklu ve hükümlü bulunmaktadır?
- 4.) ATK'nin, başvuru siyasi hasta tutukluların bütüncül değerlendirmesi için gerekli olan "öykü alma, fiziksel muayene ve ruhsal değerlendirme" gibi kriterleri uygulamadığı bilgisi doğru mudur?
- 5.) Kamu hastanelerinin hasta tutuklulara "cezaevinde kalamaz" raporu vermesine rağmen ATK'ler hangi gerekçelerle aksi yönde raporlar vermektedir?
- 6.) Siyasi ağır hasta tutuklular hakkında "cezaevinde kalabilir" raporunu veren ATK'ler özel talimatla mı çalışıyor?